

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

23. Sexta, ex querelis Massiliensium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

fidem Petri, si ea qua fidei erat voluntas ipsa deficeret. Et permanens si eadem voluntas maneret? sed quia preparatur, hoc est efficitur, voluntas à Domino, ideo pro illo Christi non posset esse inanis oratio. Nempe qua volebat, & intendebat, & orabat, ut firmiter & stabiliter vellet. Nam hoc ipsum, & nihil aliud efficaciter intendisse rogasseque Christum, consequenter indicat: quando rogavit ergo ne fides eius deficeret, quid aliud rogavit, nisi ut haberet in fide libertatam, fortissimam, invictissimam, perseverantissimam voluntatem?

Sed ne singulis affectibus huiusmodi percurrentis diutius immorer, hoc sæpius generalioribus verbis, velut rem certissimam tradidit. Ut quando dixit in Enchiridio: Quis porro tam impie desipiat, ut dicat Deum malas hominum voluntates quas voluerit, quando voluerit, ubi voluerit, in bonum non posse convertere. Vbi etiam absurdum esse putat, ut infirmo nolendo impediens, non potuerit facere potentissimus quod volebat. Et quando de eadem Dei voluntate alibi loquens, atque ipsissimo Philosophorum vocabulo intentionis utens dicit: Absit ut impediatur ab homine omnipotentis & cuncta scientis intentio. Parum de re tanta cogitant vel ei excogitando non sufficiunt, qui putant Deam omnipotentem aliquid velle, id est, intendere, & homine infirmo impediens non posse &c. Deus enim quem dignatur vocat, & quem vult religiosum facit. Hic perspicue ponit intentionem Dei, nempe velle convertere voluntatem, eamque profecto tam efficacem, ut nihil eum impedi, e possit, iuxta id quod alibi luculentius explicando dicit: Cum voluerit Reges in terra Deum constituere, magis habet in potestate voluntates hominum quam ipsi suas. Et hæc præcedit absolutam prævisionem inclinationis voluntatis, quia vi istius decreti, sicuti futura est inclinatio, ita etiam ex tunc absolute, non ante futura prævidetur. Similiter id ipsum significavit Augustinus quando dixit: Tunc in clarissima luce sapientia videbitur, quam certa & immutabilis & efficacissima sit voluntas Dei, quam multa possit & non velit, nihil autem velit & non possit, quamque sit verum quod in psalmo canitur: Deus autem noster in celo & in terra, omnia quecumque voluit fecit. Quod verum non est verum, si aliqua voluit & non fecit. Et hoc etiam de hominum voluntatibus convertendis se intelligere probat, quod sequitur: Quod utique non est verum si aliqua voluit & non fecit: & quod est indignum ideo non fecit, quoniam ne fieret quod volebat omnipotens, vo-

luntas hominis impeditur. Itaque subiungit inferius: Ideo est rogandus ut velit, quia necesse est fieri si voluerit. Id ipsum significat aliis multis locis. Ut quando toties dicit in rebus illis humanæ voluntatis inclinationem spectantibus: Liberas quos vult: quos vult vivificat: An non licet mihi quod volo facere. Et peculiariter quando dicit esse Deum, qui homines salvos fieri velit, & ideo faciat, quia omnipotens inanis velle non potest, quodcumque voluerit. Et illo in libro de correptione & gratia: Cui volenti salvum facere nullam hominum resistit arbitrium. Et illo in eodem libro: Non est dubitandum voluntati Dei, humanas voluntates non posse resistere, quo minus faciat ipsa quod vult, quandoquidem etiam de ipsi hominum voluntatibus quod eum vult facit. Hæc enim omnia luculentissime designant, Deum efficaciter quod veluerit in ipsi hominum voluntatibus, seu quem voluerit effectum liberæ voluntatis intendere, etiam antequam absolute futurum præsciat: cum ipsa efficacissima voluntatis divina intentio sit radix totius futurationis ejus. Ridiculum est enim, tot encomiis divinæ omnipotentis potestatem extollere, si nihil aliud in hominum voluntate & salute intendit ac vult, nisi quod præsciat jam futurum. Sic enim & infirmus homo, si tanta poleret præscientia, omnipotenter faceret in cælis atque in terra quod vellet, nec voluntatem ejus nihil in cælo ac terra impediret. Nam sic aliquid velle facere, quod jam futurum vides, non est velle ut aliquid fiat, sed approbare quod factum est. Quod si futile & ridiculum est, ridiculum est etiam quod etiam quod tam perspicuis Augustini testimoniiis enervandis quisquam opponere vellet, quod de efficaci Dei voluntate, præsupposita eventus jam futuri absoluta præscientia, loqueretur. Cum igitur tam sit in Augustini doctrina certum & ratum (contra quam quidam recentiores putant) Deum effectus plurimos, qui per liberam voluntatem fieri debent, efficaciter intendere antequam absolute futuri esse noscatur, sed ita ut ipsa intentionis ejus efficacia sit primus fons absolute futurationis, nihil mirum, sed principis Augustini summopere consentaneum, si docuerit Deum etiam salutem hominum lapsorum, hoc est, liberationem à damnatione, seu perpetuam eorum beatitudinem ac gloriam in regno suo efficaciter voluisse, & intendisse, antequam eos merita quibus comparatur, habituros esse præsciverit.

CAPVT XXIII.

Sexta, ex querelis Massiliensium.

Denique revera istud Sanctum Augustinum docuisse, ex alia per quam euidenti indicio patet, murmuribus videlicet inventis, calumniis, quas à semi pelagianis, propter hanc de electione doctrinam, passus est. Longum esset omnia hic recensere, quod alibi satis accurate factum est. Legat illa, cui hæc nosse cura fuerit. Nam ad oculum vide-

bit, veram originem semipelagianii erroris apud Massilienses nullam altam fuisse, nisi quod capere non possent, & credere non velent illam discretionem Dei, illud prædestinantis & vocantis propositum, quo secundum quod placuit creatori, alij vasa honoris, alij vasa concupiscentie, omnia humana voluntatis præscientiam antecedere. Removeri enim in du-

lib. 7. eorum
tra Jul. o per
imp. f. 153.

lib. de Cor.
& gratia
c. 14.

Enchirid.
c. 25.

Prosp. in
Epist.

striam tollique virtutes si Dei constitutio humanas preveniat voluntates; & sub hac predestinationis nomine fatalem quandam induci necessitatem & similia. Hinc illa *propoludra*: quod illa discretio esset gentiliū statum, deflueret liberum arbitrium, desperationem & ignaviam asserret; præceptum, correptionem, exhortationem, orationem extingueret: *Quoquo enim modo se egerint, non posse aliud erga eos, quam Deus deservit accidere; cum si aliud habeat predestinantis electio, cassa sit adnitentis intentio.* De quibus omnibus ex propriis eorum scriptis, vide quæ latissime in libro de dogmatibus Massiliensium disservimus, maxime verò caput quintum & sequentia, & in primis decimum octavum; ubi ostenditur fieri non potuisse, ut Augustinus illam discretionē & propositum Dei, qua discernuntur salvandi à penitentis sic asseruerit, ut præsentiam absolutam cooperationis humanæ supponat, nisi &

ipse profecto & Massilienses mente capti fuerint. Tanta enim absurditas in utrorumque dictis & scriptis sese, juxta istum sensum, ex omni parte prodit, ut imperitissimi homines de industria delirare voluisse videantur. Et sane, sic etiam à sanctis Prospero & Fulgentio doctrinam Augustini intellectam fuisse, ex quibusdam locis quibus eam expressere, satis perspicuum est. Non enim aliud significat illud, quod Prosper tradit, duplici nomine salvandi hominem, ratione videlicet propositi Dei, & proprii meriti: *Cum implende voluntatis Dei ita sit præordinatus effectus, ut per exercitia virtutum, fiant incrementa meritum: & qui bona gesserint non solum secundum propositum Dei, sed etiam secundum sua merita coronentur.* Nec aliud illud Fulgentij ad Monimum: *Potius sicut voluit, prædestinat quosdam ad gloriam, quosdam penam, sed quos prædestinavit ad gloriam, prædestinavit ad iustitiam.*

Ibid.

Vide lib. 7. de heres. pag. c. 50. que ad 19.

Pros. lib. 2. de vocat. 2. c. 36.

CAPVT XXIV.

Solvuntur quædam argumenta ab Augustino petita.

Opponunt itaque quædam ex ipso sancto Augustino, quibus probare nituntur, eum nunquam opinionem hujusmodi tenuisse.

Ex lib. 7. q. 2. ad simplici.

Primus locus est ex quæstione secunda libri primi ad Simplicianum, ubi dicit: *Non ergo secundum electionem propositum Dei manet, sed ex proposito electio, id est non quia Deus invenit opera bona in hominibus qua eligeret, ideo manet propositum iustificationis ipsius; sed quia illud manet, ut iustificet credentes, ideo invenit opera quam eligat ad Regnum colorum.* Nam nisi esset electio, non essent electi nec recte diceretur: *quis accusabit adversus electos Dei?* Hic, inquit, aperte electionem illam, unde aliqui dicuntur electi, vult esse ex prævisis meritis, quæ sunt post justificationem, vel ex ipso justificationis statu. Aliqui respondent, esse duplicem electionem, unam per modum intentionis, aliam per modum executionis: illa antecedit merita, hæc vero fit ex meritis. Augustinum igitur hic loqui de electione executiva non prout fit in tempore, sed prout iste ordo, qui in tempore observatur, ab æterno in Dei mente disponitur. Responsio: fortassis vera est, sed genuina est illa quam supra dedimus: juxta quam verum est, quod hic obijcitur, quod Augustinus electionem illam, unde aliqui dicuntur electi, velit esse ex prævisis meritis quæ sunt post justificationem; & tamen non est contrarium doctrinæ præcedenti. Cuius ratio est, quia, ut alibi fule declaravimus, quamvis Augustinus dum illam quæstionem scriberet, jam intelligeret illam gratuitam benevolentiam Dei, qua uni præ altero gloriam liberationis à damnatione decernit, ante meritum præscientiam, non tamen intellexit eam sub nomine vel sub ratione electionis. Putabat enim tunc temporis, quamvis aliquis ter meram gratuitam gratiam assumi ad ali-

Le. 1. lib. de præd. & reprob. scilicet. 2. n. 9.

Vide sup. hoc lib. 6. 6.

quid posset, sive ad gloriam sive etiam ad gratiam; illum tamen nequaquam electum posse dici, eo quod electio in ipsa essentia suæ ratione postularer, eum qui eligitur ab altero qui rejicitur, aliqua conditione vel qualitate distare, ratione tuius alteri præferatur. Nam hoc est, quod illa sibi verba volunt, quæ in eodem loco ex ipso citant adversarij: *Nemo enim eligitur, nisi iam distans ab illo qui rejicitur: nempe, sive illa electio in tempore fiat, sive Deus eam facere ab æterno decernat, juxta quod adijcit: Unde quod dictum est, quia elegit eos Deus ante mundi constitutionem, non video quomodo dictum sit nisi in præscientia, qua videlicet decreverat eos eligere ad gloriam, quos habituros opera & operibus discrepaturos esse præciebat. Secundum istam Electionis notionem, verissimū est, neminem ante meritum præscientiam eligi ad gloriam; nam sic etiam nemo eligitur ad gratiam. Sed secundum aliam electionis rationem, sicut aliquis gratis eligi potest ad gratiam, ita etiam ad gloriam; non quia invenit aliquid in hominibus quod eligat, sive ab æterno sive in tempore, sed quia hoc ipse facturus est. Nam ut idem ait: *Recte in eis hoc eligere dicitur, quod ut in eis faciat eos elegit.* Unde utramque electionem gratiæ, sine præscientia meritum, ponit ibidem, non tantum respectu gratiæ, sed etiam gloria: *Nenne Deus, ut ait Apostolus Jacobus, elegit pauperes in hoc mundo divites in fide, & heredes regni? Eligendo ergo facti divites in fide, sicut heredes regni.* Sed plura vide superius.*

Lib. de præd. d. 17.

Ibid.

Supra c. 6. scilicet.

Adducuntur & alia nonnulla loca ex Augustino, sed ex iis quæ de hac materia diximus, facile solvi possunt. Vt quod semper prædestinationi adjungat præscientiam. Nam hoc intelligit de præscientia, non operum aut voluntatis humanæ, quæ decretum prædestinationis